

Beleidsnota activeren en afschrijven

versie 1.0 – Januari 2015

1. INLEIDING	3
1.1. AANLEIDING.....	3
1.2. DOELSTELLING.....	3
1.3. LEESWIJZER.....	3
2. ACTIVEREN	4
3 WAARDERING	4
3.1 VASTSTELLING FINANCIËLE WAARDE	4
3.2 COMPONENTENBENADERING	4
4. KAPITAALLASTEN.....	5
4.2 AFSCHRIJVEN	5
4.2.1 Afschrijvingstermijnen	5
4.2.2 Afschrijving op gronden	5
4.2.3 Afwaarderen	5
4.2.4 Methoden van afschrijving	6
4.2.5 Extra afschrijven	6
4.2.6 Restwaarde.....	6
4.3 RENTE	7
4.4 AANVANG KAPITAALLASTEN	7
4.5 OPVANG KAPITAALLASTEN NA EINDE LOOPTIJD.....	8
6. RAPPORTEREN.....	8
7. PROCEDURES.....	9
7.1 AANVRAGEN EN AUTORISATIE INVESTERINGEN	9
8. SLOTBEPALINGEN	9
8.1 CITEERTITEL.....	9
8.3 HARDHEIDSCLAUSULE	9
8.4 INWERKINGTREDING.....	9

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De financiële verordening gemeente Hollands Kroon 2015 is in de raad van december 2014 vastgesteld. In de verordening (opgesteld naar aanleiding van artikel 212 van de Gemeentewet) wordt voor financiële beleidsafspraken verwezen naar verschillende nota's en verordeningen. De nota activeren en afschrijven maakt hier onderdeel van uit. In de nota staat beschreven hoe we met investeringen omgaan, welke beleidsregels we hiervoor hanteren en op welke momenten we over de investeringen rapporteren.

Bij het opstellen van deze nota zijn wet- en regelgeving zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als uitgangspunt gehanteerd.

1.2. Doelstelling

De doelstelling van deze nota is het formuleren van beleid en vastlegging van gelijke regels voor:

- waardering van activa
- investeringen
- kapitaallasten

1.3. Leeswijzer

In deze nota worden een aantal termen gebruikt die hieronder worden uitgelegd.

- Economisch nut : Dit zijn investeringen die verhandelbaar zijn (bijv. onroerend goed, machines, e.d.) of waarvoor we een heffing kunnen vragen (bijv. riool, afval, e.d.).
- Maatschappelijk nut : Dit zijn investeringen die geen handelswaarde hebben. Te denken valt aan bijvoorbeeld wegen en kunstwerken.
- Afschrijven: Het jaarlijks verminderen van de waarde van een investering
- Afwaarderen: Het incidenteel verlagen van de waarde van een investering omdat een actief door omstandigheden minder waard wordt.

2. Activeren

Investerings in duurzame goederen worden geactiveerd. Soms zijn de investeringen beperkt in de financiële omvang of in de levensduur. Om de administratieve lasten te beperken maken we gebruik van de volgende twee criteria:

- een minimumbedrag waaraan een investering moet voldoen
- een minimale gebruiksduur waaraan een investering moet voldoen

Als investeringen aan beide voorwaarden voldoen worden ze geactiveerd. Door investeringen die niet aan de voorwaarden voldoen in één keer ten laste van de exploitatie te brengen wordt veel administratief werk bespaard. Ook bevordert het de inzichtelijkheid van de staat van activa.

Gronden en terreinen moeten altijd worden geactiveerd, maar hierop mag niet worden afgeschreven.

Artikel 1:

Investerings met een levensduur van 2 jaar en/of minder of een aanschafwaarde lager dan € 50.000 niet activeren maar in één keer ten laste van de exploitatie brengen, met uitzondering van gronden en terreinen. Deze worden altijd geactiveerd.

3. Waardering

3.1 Vaststelling financiële waarde

Het totale bedrag van de aanschaf of verkrijging van een investering wordt geactiveerd. We mogen geen bedragen die we bijvoorbeeld uit een reserve halen in mindering brengen om de (structurele) kapitaallasten te verlagen.

Een uitzondering hierop zijn bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief. Deze mogen bij de waardering in mindering worden gebracht. Dit kan bijvoorbeeld een subsidie zijn die specifiek voor een bepaalde investering wordt verstrekt.

Artikel 2:

Bij investeringen worden de bijdragen van derden in mindering gebracht op de investering.

3.2 Componentenbenadering

De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden gewaardeerd en afgeschreven op basis van het waardeverloop van die individuele delen. Per samenstellend deel kan de economische gebruiksduur namelijk verschillen. Bij toepassen van deze benadering, kunnen afzonderlijke vervangingen opnieuw worden geactiveerd.

De toepassing van de componentenbenadering vindt voornamelijk plaats bij vastgoed en kunstwerken. Aan de hand van een voorbeeld (het verkrijgen van een kantoorpand) wordt de toepassing verduidelijkt.

- Grond niet afschrijven;
- Gebouw afschrijving in 40 jaar;
- Installaties (bijvoorbeeld verwarming) afschrijving in 15 jaar;
- Inventaris afschrijving in 10 jaar.

De kosten voor de te onderscheiden samenstellende delen worden op basis van bovenstaande opdeling afzonderlijk verwerkt en afgeschreven. In het voorbeeld kan na 15 jaar de vervanging van een cv-ketel opnieuw worden geactiveerd.

Met het toepassen van de componentenbenadering wordt bewerkstelligd dat activa die naar aard en gebruik gelijksoortig zijn op dezelfde grondslag worden gewaardeerd en behandeld.

Artikel 3:

De componentenbenadering wordt toegepast.

4. Kapitaallasten

4.2 Afschrijven

Het BBV kent geen regels voor een sluitend systeem waaraan afschrijvingen moeten voldoen. Er zijn wel kaders gesteld. Ons systeem van afschrijven past binnen de gestelde kaders.

4.2.1 Afschrijvingstermijnen

Per activasoort is een levensduur bepaald waarover wordt afgeschreven. Deze levensduur is bepaald aan de hand van ervaringsgegevens en algemeen gebruikelijke normen. Voor reeds bestaande activa wordt de historische afschrijvingstermijn niet aangepast.

Artikel 4:

De afschrijvingstermijnen worden bepaald aan de hand van de verwachte levensduur. Voor al bestaande activa wordt de historische afschrijvingstermijn niet aangepast.

4.2.2 Afschrijving op gronden

Omdat gronden duurzame goederen zijn die niet aan slijtage onderhevig zijn wordt over gronden niet afgeschreven.

4.2.3 Afwaarderen

Als grond op basis van de bestemming en/of economische omstandigheden minder waard wordt zijn we verplicht de grond af te waarderen. Afwaarderen is ook verplicht als de boekwaarde van het actief hoger is dan het huidige economische nut.

4.2.4 Methoden van afschrijving

Er zijn verschillende methoden om op basis van de afschrijvingsduur te komen tot de afschrijving per periode waarvan de lasten worden toegerekend. De belangrijkste methoden zijn:

- vast percentage van de aanschafwaarde (lineaire afschrijvingsmethode);
- vast percentage van de boekwaarde (degressief afschrijven, niet gebruikelijk bij de overheid);
- jaarlijks gelijkblijvende rente- en afschrijvingslasten (annuïtaire afschrijvingsmethode).

De gemeente Hollands Kroon gaat over op annuïtair afschrijven. Dit leidt tot constante kapitaallasten en levert dus een bijdrage aan een stabielere begroting. Bovendien kunnen vervangingsinvesteringen beter worden opgevangen door de al opgenomen kapitaallasten.

Artikel 5:

De annuïtaire methode wordt toegepast voor het afschrijven van activa.

Voor al bestaande activa wordt de afschrijvingsmethode ook aangepast. De nog resterende boekwaarde wordt over de nog resterende looptijd annuïtair afgeschreven.

4.2.5 Extra afschrijven

Op investeringen met maatschappelijk nut mag ongelimiteerd extra afgeschreven worden. Daarnaast wordt om administratieve lasten zoveel mogelijk te voorkomen, een ondergrens van € 10.000 voor de boekwaarde aangehouden. Als een boekwaarde van materiële vaste activa daalt onder de grens van € 10.000 bestaat de mogelijkheid om de boekwaarde in één keer afgeschreven.

Artikel 6:

Boekwaardes < € 10.000 van materiële vaste activa, niet zijnde gronden, kunnen in één keer worden afgeschreven.

4.2.6 Restwaarde

Als bij inruil of verkoop van een productiemiddel sprake is van een restwaarde levert dit een boekwinst op. Deze boekwinst wordt ten gunste van de exploitatie gebracht.

De restwaarde van de meeste investeringen is van tevoren meestal moeilijk in te schatten. Op grond van het voorzichtigheidsprincipe wordt er dan ook vanuit gegaan dat de restwaarde nihil is, de investering wordt volledig afgeschreven.

Artikel 7:

Bij afschrijvingen op investeringen wordt geen restwaarde meegenomen.

4.3 Rente

Aan alle geactiveerde kapitaaluitgaven wordt rente toegerekend. Dit zijn de lasten die voortkomen uit de financiering van de investering. Voor de toerekening van de rentelasten aan investeringen geeft de wet een tweetal mogelijkheden:

- een vooraf bepaald vast percentage;
- een omslagpercentage.

Gemeente Hollands Kroon gaat over een vooraf bepaald vast percentage. Door te werken met een vooraf vast bepaald rentepercentage hebben we direct een beeld van de totale lasten van een investering. Dit percentage blijft gedurende de gehele looptijd van de investering gelijk. Elk jaar wordt het percentage voor de nieuwe investeringen van het komende jaar vastgesteld.

Artikel 8:

Voor de toerekening van de rentelasten aan de investeringen gebruiken we een vast percentage. Dit percentage wordt bij de begroting bepaald en aan de raad voorgelegd.

4.4 Aanvang kapitaallasten

Er zijn verschillende momenten waarop we kunnen starten met afschrijven. Deze zijn:

- in het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en vanaf het moment dat het door de gemeente in gebruik kan worden genomen;
- medio het begrotingsjaar waarin het gereed komt/verworven wordt;
- in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.

Om extra administratieve lasten zoveel mogelijk te voorkomen stellen we voor om te starten met het toerekenen van afschrijving op 1 januari van het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het actief gereed komt of verworven wordt. Op investeringen die op 1 januari van het begrotingsjaar nog niet gereed zijn wordt wel rente toegerekend.

Artikel 9:

De afschrijving start op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin het actief in gebruik genomen of verworven wordt.

Artikel 10:

De rente start zodra de investering per 1 januari een boekwaarde heeft, ongeacht of het actief wel of niet gereed is.

4.5 Opvang kapitaallasten na einde looptijd

Activa wordt in een aantal jaren afgeschreven. Hiervoor wordt een gemiddelde levensduur gebruikt. Het kan voorkomen dat een activum op papier al afgeschreven is maar nog niet vervangen wordt. We hebben dan 1 of meerdere jaren geen kapitaallasten. Momenteel vervallen dan de kapitaallasten. Daardoor heb je ruimte in de begroting die, zeker in tijden van financiële krapte, vaak benut worden om andere benodigde uitgaven te dekken. Als een activum dan na een aantal jaar toch vervangen wordt is er geen dekking voor de kapitaallasten. Er moet dan ruimte gevonden worden in de begroting.

Om te voorkomen dat dergelijke lastige situaties zich voordoen nemen we voor elk activum dat al is afgeschreven toch kapitaallasten op zolang er behoefte is aan het activum en/of de vervanging ervan. Mocht het in dat begrotingsjaar niet nodig zijn dan wordt het bedrag toegevoegd aan de algemene reserve of kan het benut worden om incidentele uitgaven van te doen. Dit wordt bij de begroting aangegeven.

Op deze wijze beperken we de schommelingen in onze (kapitaal)lasten en hebben we altijd dekking voor het doen van nieuwe investeringen.

Artikel 11:

Kapitaallasten blijven in de begroting staan zolang een activum in gebruik is en/of er behoefte aan vervanging is.

6. Rapporteren

Er wordt standaard tweemaal per jaar gerapporteerd over de investeringen in activa:

- In de jaarrekening over het afgelopen jaar
- In een bestuursrapportage over het lopende jaar.

In de rapportage worden onderstaande zaken opgenomen

- Uit welk jaar het investeringskrediet stamt
- Het oorspronkelijke investeringskrediet
- Welk restant dat jaar nog beschikbaar is
- De stand van zaken
- Geplande einddatum

Bij de jaarrekening en de bestuursrapportage wordt tevens aangegeven of het activum kan worden afgesloten.

Bij de begroting komt wel een overzicht van de nieuwe en vervangingsinvesteringen (meerjareninvesteringsplan) maar geen rapportage of overzicht over de lopende investeringen.

7. Procedures

7.1 Aanvragen en autorisatie investeringen

- Met de vaststelling van de programmabegroting stelt de Raad de hierin opgenomen investeringskredieten voor het eerstvolgende begrotingsjaar beschikbaar.
- Bij de behandeling van de begroting kan de raad aangeven van welke nieuwe investeringskredieten hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

8. Slotbepalingen

8.1 Citeertitel

Deze nota wordt aangehaald als de Beleidsnota activeren en afschrijven 2015.

8.3 Hardheidsclausule

Het college kan, indien er een gegronde reden is, vooraf in individuele gevallen gemotiveerd afwijken van deze nota. De raad wordt hierover tijdig in kennis gesteld. Eventuele financiële gevolgen worden via een apart voorstel aan de raad voorgelegd. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden die de wet, het BBV en overige relevante regelgeving met zich meebrengt.

8.4 Inwerkingtreding

Deze nota treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2015.